

Kırgızistan Gerçekten Bağımsız Bir Ülke Mi?

Kırgızistan 1991 yılından bu yana her yıl 31 Ağustos'u bağımsızlık günü olarak kutlamaktadır. Peki Kırgızistan gerçekten bağımsız bir ülke midir? Onun bağımsızlığını belirleyen kriterler nedir? Tarihi gerçeklere başvurarak bu sorunun cevabını arayacağız.

Hiç şüphe yok ki gerçek anlamdaki bağımsız bir devletin temel şartı, siyasi, askeri ve ekonomik bağımsızlıktır. Sömürge yönetiminden kurtulmak anlamına gelen "bağımsızlık" terimini, aslında kâfirler, İslam topraklarını zayıf Osmanlı Hilafetinden ayırmak için kullandılar. İngiltere ve Fransa, Arap ve Afrika ülkelerini Osmanlı Hilafetinden ayırmak ve sömürgeleştirmek için "bağımsızlık" sloganlarını yükselttiler. Ardından I. Dünya Savaşı başladı ve Hilafet kaldırıldı. Sömürgeci ülkeler işgal ettikleri topraklardan memnun kalmadılar ve İkinci Dünya Savaşı patlak verdi. Nitekim dünya liderliğini arzulayan Amerika, "bağımsızlık" girişimini ortaya atmış ve "Atlantik Bildirisi" "bağımsızlık" sürecine doğru ilk adım olmuştur.

Atlantik Bildirisi, Hitler karşıtı koalisyonun temel program belgelerinden biri olup Atlantik Konferansı'nda İngiltere Başbakanı ve Amerikan Başkanı tarafından kabul edilerek 14 Ağustos 1941 tarihinde ilan edilmiştir. 24 Eylül'de Sovyetler Birliği de buna katıldı. Bu bildiri, müttefiklerin İkinci Dünya Savaşı'ndaki zaferinin ardından dünya düzenini belirlemek için çıkarılmıştır. Daha sonra, 'Birleşmiş Milletler' terimi Hitler karşıtı koalisyonla eşanlamlı olarak kullanılmaya başlandı ve sonra da bu, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün temeli haline geldi.

Bu konferansta Amerika, müttefiklerin yanında savaşa girmeleri karşılığında diğer ülkelerin sömürgeleştirilmesine erişimin yolunun açılmasını talep etti ve bu, resmen bildirinin maddelerine dahil edildi. Örneğin bildiriye, "zorla ellerinden alınan halkların egemenlik ve özyönetim haklarının yeniden tesis edilmesi" başlıklı bir madde vardır. Bu da Amerika'nın, sömürgeleştirilmiş ülkeleri bağımsızlık sloganıyla eski sömürgeci güçlere karşı kıskırtması ve onları yeniden sömürgeleştirmek için bir fırsat oluşturmaya anlamına gelmektedir.

Aynı şekilde dekolonizasyon (bir devletin, bir başka ülke halkı ve kurumları üzerindeki kontrolünü sona erdirmesi) süreci 1947 yılında bağımsızlığını elde eden Hindistan ile başlamıştır. Ama aslında Amerika bu ülkeyi "bağımsızlık" için kıskırtmaya başlayınca İngiltere, Hindistan ve Pakistan'a sahte bir bağımsızlık verdi ve onları kendi pençesinde tuttu. Nitekim bu tür gösteriler daha sonra ayrılan ülkelerde de tekrarlandı. Böylece Hindistan'daki Amerika ve İngiltere arasındaki çatışma bugüne kadar devam etmektedir; zira Hindistan'da iktidarda olan Hindistan Halk Partisi (BJP) Amerika'nın, Hindistan Ulusal Kongre Partisi de İngiltere'nin ajanıyken Pakistan ise tamamen Amerika tarafından ele geçirilmiş durumdadır.

Dekolonizasyon (sömürgeciliğin sona erme) süreci 1960'lı yıllara kadar ağırlıklı olarak Asya ülkelerinde devam etmiştir. Dekolonizasyon o dönemde Birleşmiş Milletler tarafından güçlü bir destek almıştı. Nitekim 1960'lı yıllarda Birleşmiş Milletler, "sömürgecilik altındaki ülke ve halklara bağımsızlık verilmesi" bildirgesini kabul etti. 1961 yılında ABD Başkanı Kennedy ve Sovyet Başkanı Kruşçev Viyana'da, sömürgelerin kendi aralarında paylaşılması konusunda anlaştılar. Daha sonra özellikle Afrika'da olmak üzere "bağımsızlık" için güçlü hareketler ortaya çıktı.

Yukarıda görüldüğü gibi, ABD ve Sovyetler Birliği, bağımsızlık mücadeleleri yoluyla İngiltere ve Fransa'nın sömürgelerinin (ve İtalya ve İspanya gibi diğer küçük sömürge devletlerinin) girmeleri için kendi yollarını açtılar. Buna karşılık eski sömürgeciler de kendi sömürgelerini korumak için bölgesel örgütler kurmaya çalıştılar. Örneğin İngiltere, İngiliz Milletler Topluluğu (Commonwealth of Nations) örgütü aracılığıyla kendi sömürgelerini korumaya çalıştı. Ayrıca Fransa da Frankofoni Örgütü aracılığıyla kendi sömürgelerini korumaya çalıştı. Böylece bu sömürgecilerin sömürge çatışmaları, siyasi, ekonomik, askeri ve kültürel anlaşmalar yoluyla tamamlanmış oldu.

Bundan sonra Amerika Birleşik Devletleri ile rakibi Sovyetler Birliği arasında soğuk savaş başladı ve Sovyetler Birliği bu savaşta yenilip çökene kadar bu rekabet devam etti. Nitekim Sovyetler Birliği içindeki müttefik devletlere sahte bağımsızlık verildi. Bunun üzerine Rusya, kendi sömürgelerini korumak için Bağımsız Devletler Topluluğu'nu (BDT) kurdu. Ancak sömürgelerini tam olarak pençesinde tutmayı başaramadı. Başlangıçta Baltık devletleri Avrupa'ya intikal ederek Rusya'nın nüfuzunun azalmasına yol açtı. Nitekim kendi sömürgesi altındaki ülkelerin diğer uluslararası örgütlere üye olmaları ve diğer sömürgecilerin buralara erişim yollarının açılmasıyla etkisi daha da zayıfladı.

Şimdi gelin Kırgızistan'ın, siyasi, askeri ve ekonomik açıdan (bağımsızlığı) üzerinde duralım:

Siyasi olarak Kırgızistan, Orta Asya'daki diğer müttefik ülkeler gibi sahte bir bağımsızlık kazanmıştır. Başlangıçta iktidarı, Rusya'ya kayıtsız şartsız hizmet eden Akayev ele geçirmiştir. Rusya, 2005 darbesinde Batılı kadroların iktidara gelmesini engellemiş ve kendisine iyi bir hizmet veren Akayev'i Moskova'ya almış ve onun yerine Bakiyev'i getirmiştir. Daha sonra Bakiyev, Amerika ve Çin ile işbirliği yapması ve "çok vektörlü-yönlü" politikalara meyletmesi nedeniyle isyanla devrilmiş, Batı yanlısı kadrolar uzaklaştırılmış ve geçici bir hükümetin kurulmasına "izin verilmiştir." Ayrıca ondan sonra gelen Atambayev de Putin karşıtı davranışlarından dolayı tutuklanmıştır. Nitekim Ceenbekov da görevini yapmakta başarısız olunca, Rusya'nın izniyle mevcut hükümet iktidara gelmiştir...

Ekonomik açıdan Kırgızistan'ın derin bir borç içinde olduğu bir sır değildir. Ayrıca o, Rusya'nın isteği üzerine Avrasya Ekonomik Birliği'ne girmiş olup şu anda onun şiddetinin acısını çekmektedir. Örneğin Avrasya Ekonomik Birliği ülkelerine otomobil ithal etme ve yerli malları ihracat etme konusunda bir dizi engellerle karşılaşmaktadır.

Öte yandan Çin'in ekonomik büyümesi Kırgızistan'ı borç batağına sürüklemiştir; zira Çin, "yatırım" bahanesiyle Kırgızistan'ın madenlerine ve topraklarına el koymuştur. Buna ek olarak mevcut hükümet, ekonomik olarak Çin'e yönelmiştir; bu nedenle büyük proje sözleşmelerinin çoğunu Çin ile imzalamıştır. Cumhurbaşkanı Caparov, madenlerin ham olarak Çin'e nakledilmesini yasaklayan kararnameyi zaten iptal etmiştir. Ayrıca Batı'dan alınan krediler ve hibeler de Kırgızistan üzerinde her yönden baskı oluşturmaktadır.

Askeri açıdan olana gelince; Rusya, kendi nüfuzu altında olan Kırgızistan'ı kontrol ediyor. Zira "aşırılık ve terörizm" bahanesiyle Kırgızistan'da askeri bir üs inşa etmiştir; oysa gerçekte bunun amacı, Amerikan ve Çin askeri müdahalesini önlemektir. Nitekim bu askeri üs ve topraklarının genişletilmesine ilişkin anlaşmalar yenileniyor.

Böylece siyasi, ekonomik ve askeri bağımlılık, küresel ve yerel sömürgeci örgütler aracılığıyla gerçekleşmektedir. Dolayısıyla şayet bağımsızlığın temel özellikleri olan siyasi, ekonomik ve askeri egemenlik devletin elinde değilse, o zaman arma sadece bir görüntü, milli marş bir şarkı, bayrak da bir paçavra olur!

Ey Müslümanlar: Sahte bağımsızlık gibi yalanlara aldanmayalım; gelin demokrasinin karanlığından ve sömürgecilerin zorbalığından kurtulmanın tek yolu olan Hilafetin adaletini yeniden tesis etmek için çalışalım! Çünkü ülkemiz uzun bir dönem İslam topraklarıydı ve atalarımız İslam'larına sıkı sıkıya bağlıydılar. Ayrıca Müslümanlar, sömürgeci kâfirlerin İslam beldelerindeki servetlerimizi yağmalanmasını durdurmak için tek bir Halife etrafında birleşmelidirler! Çünkü Müslümanların zulüm ve zillet altında yaşamaları caiz değildir. Zira Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **“Allah, müminlerin aleyhine kâfirlere hiçbir yol vermez.”** [Nisa 141]

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Mümtaz Maveraünnehrî